

mumssats for den beregnede årsindkomst medføre, at gældsbyrder af størrelsesordenen 40 – 50.000 kr. normalt skal afvikles af låntagerne ved egen hjælp.

d. Forslaget om gældssanering omfatter både statsgaranteret studiegæld i banker og sparekasser og de studielån, som staten har indfriet på grund af misligholdelse, og som efter § 12, stk. 2, i loven om Statens Uddannelsesstøtte administreres af Hypotekbanken. Låntagere, hvis studielån allerede er indfriet, og låntagere, hvis studielån efter gældssaneringslovens ikrafttræden bliver indfriet, får således samme gældssanering som låntagere med statsgaranterede studielån i banker og sparekasser.

Låntagerne i Hypotekbanken må formodes at være blandt de dårligst stillede, og det må derfor forudses, at nogle af dem ikke vil kunne klare deres del af afviklingsydelsen. Sådanne låntagere må henvises til at søge en lempelig afviklingsaftale med Hypotekbanken i overensstemmelse med de regler, der i øvrigt gælder for nødlidende debitorer i denne bank. I denne forbindelse skal der gøres opmærksom på, at der under justitsministeriet er nedsat et udvalg med den opgave at udforme en almindelig gældssanering for personer, der ikke ved en konkurs kan frigøre sig for deres forpligtelser.

e. Administrationen af rentetilskuddet forudsættes systematiseret, således at det ligesom uddannelsesstøtten kan beregnes og anvises ved anvendelse af edb. En individuel konkret behandling som den, der f.eks. sker efter bistandsloven, vil efter regeringens mening give anledning til uforholdsmæssigt store administrative udgifter.

Årsagen hertil er det store antal ansøgninger, som må forventes at komme til årlig behandling. Man formoder således, at der af Statens Uddannelsesstøtte årligt skal beregnes og anvises rentetilskud til ca. 45.000 ansøgere og af Hypotekbanken til ca. 5.000 ansøgere. Herudover påregnes behandling af et betydeligt antal ansøgninger, som ikke kan imødekommes.

Rentetilskuddet forudsættes administreret af en central myndighed. Man har fundet det naturligt, at denne bliver Statens Uddannelsesstøtte for så vidt angår rentetilskud til statsgaranterede studielån i banker og sparekasser, og Hypotekbanken for så vidt angår de af staten indfrieede studielån, der administreres af denne.

Økonomiske konsekvenser

Den statsgaranterede studiegæld i banker og sparekasser, for hvilken der var indgået afviklingsaftale, udgjorde pr. 31. december 1981 ialt 4,1 mia.

kr. omfattende 130.000 debitorer. Det skønnes, at af det nævnte beløb var ca. 900 mill. kr. »overskydende gæld« i den forstand, at den ville være berettiget til rentetilskud i henhold til lovforslagets § 1, stk. 2. Ved udgangen af 1982 skønnes den »overskydende gæld« som grundlag for rentetilskud i tilskudsåret 1983–84 at ville udgøre ca. 1.100 mill. kr.

Disse skøn er baseret på den under afvikling værende studiegælds størrelsesmæssige fordeling for et udsnit af låntagerne. Endvidere har man haft oplysninger til rådighed om indkomstfordelingen i 1980 for alle personer, der i 1976–79 har afsluttet eller afbrudt en uddannelsesstøtte-berettiget uddannelse. Da man ikke har haft mulighed for at kombinere oplysningerne om gældsfordeling og indkomstfordeling med hinanden, og da der ikke foreligger oplysninger vedrørende indkomstfordelingen for personer, der afsluttede eller afbrød en støtteberettiget uddannelse i 1980, er de anførte skøn over størrelsen af den »overskydende gæld« usikre.

Pr. 1. januar 1982 udgjorde Hypotekbankens fordringer hos debitorer, hvis studielån staten havde indfriet i henhold til statsgarantien, et beløb i størrelsesordenen 700 mill. kr. omfattende 18.500 debitorer. Ved udgangen af 1982 skønnes de samlede fordringer at udgøre ca. 900 mill.kr., hvoraf den overskydende gæld vil udgøre ca. 250 mill.kr. En stor del af Hypotekbankens studielånsdebitorer har fået henstand med afvikling af studielånet på baggrund af debtors sociale og økonomiske situation. Der vil ikke være realøkonomiske virkninger forbundet med en gældssanering af disse debitorer. For debitorer, der har indgået en afviklingsaftale med Hypotekbanken, vil der alene kunne ydes rentetilskud i det omfang, debitor opfylder aftalen. Hypotekbanken har på denne baggrund meddelt, at gældssaneringsforslaget i relation til de af banken overtagne fordringer antages at medføre udgifter i tilskudsåret 1983–84 af størrelsesordenen 5 mill. kr.

Med udgangspunkt i en bevilling på 100 mill. kr. (prisniveau januar 1982) for tilskudsåret 1983–84 skønnes det, at der i dette tilskudsår vil kunne ydes et rentetilskud på ca. 10 pct. af den overskydende studiegæld i banker og sparekasser og i Hypotekbanken.

Gældssaneringsbehovet kan påregnes at udvise en vis stigning i de nærmeste år efter 1983 som følge af de senere års stigning i optagelsen af studielån. Stigningstempoet modificeres imidlertid dels som følge af, at rentetilskudsordningen i adskillige tilfælde vil modvirke stigning i studiegæld